

Vårt Luftvärn

Luftvärnets Befälsutbildningsförbunds tidskrift

Nr 3 • Årgång 83 • 2023

Luftvärnets Befälsutbildningsförbund

Schlstedtsgratan 7 / 1310
115 28 STOCKHOLM

E-post: exp@luftvarn.se
Internet: www.luftvarn.se
Facebook: [Svenskt Luftvärn](#)

Kansli

Tfn 08-664 71 89

Väddö Kursgård Lvbyn AB

Ytterskär 2, 764 92 VÄDDÖ
E-post: info@vaddokursgard.se
Internet: www.vaddokursgard.se

Bokningsansvarig

Magdalena Mayer
Tfn 0176-542 19

Vårt Luftvärn

PRV utgivningsbevis nr 1678

E-post: exp@luftvarn.se
Ansvarig utgivare Johan Huovinen
Tfn mobil 08-553 427 91

Redaktör

Björn Kagger
E-post: bjorn.kagger@luftvarn.se

Medlemskap

Avgift 40 kr per år, ständigt medlemskap 500 kr.
Betalas till plusgiro 598 88-8, alternativt till
bankgiro 966-1497.

Avgift för medlemmar i
Stockholms Luftvärnsförenings Skytteklubb och
Roslagens Hemvärnsförening betalas av
respektive förening.

Innehåll nr 3 år 2023

Kriget fortsätter	s 3
ULv höstaktiviteter och rekrytering 13 augusti	s 4
Aurora 2023.....	s 5
Elias – färsk medlem genomförde slutövning under Aurora 2023	s 8
Studiebesök i Karlskoga.....	s 9
Konceptutvecklingsmöte, Lufthots- kursen	s 11
IAMD –NATO:s koncept.....	s 12
Meddelande om stämma 2024	s 14
Förbundsstämma 2023	s 15
Lv-förbundets stipendier utdelade	s 16
Luftvärnsdagen 2023	s 17
Dagkurs, lufthot o. motåtgärder	s 18
ULv våravslutning på Väddö	s 19
Skytteklubben – internat. tävlingar ..	s 20
Väddö kursgård	s 22
Aktiviteter hösten 2023	s 24

Omslaget:

En JAS 39 Gripen från F 17 startar i skydd
av en Patriot-lavett under Aurora 23.
Foto: Stefan Bratt, Luftvärnsregementet.
Se artikel på sid 8.

Tryck: Affärstryckeriet, Norrtälje

Kriget fortsätter!

Johan Huovinen – förbundsordförande.

Kriget i Ukraina fortsätter i oförminskad styrka och har nu pågått i mer än femhundra dagar. Under våren har Ukraina erhållit mycket militär utrustning från olika länder, inte minst Sverige. Sverige har bl.a. bidragit med stridsvagn 122, stridsfordon 90, artillerisystemet Archer samt flera olika luftvärnssystem, m/98 (IRIS-T), m/97 (HAWK) och RBS 70.

Luftkriget i Ukraina fortsätter, men har ändrat skepnad, igen. Ryssland har flyttat fokus från att bekämpa kritisk infrastruktur till att bekämpa ledningsplatser samt trupp- och fordonsansamlingar. Det har möjligen att göra med att Ukraina i början av juni startade en större offensiv. Kryssningsrobotar fälls från flyg långt inne i Ryssland, bortom luftvärnets räckvidd, eller från fartyg i Svarta havet. Det är tydligt att luftkriget i detta krig ser annorlunda ut än det vi sett över t.ex. Jugoslavien eller Irak. Det är numera ett ökat fokus på att kunna bekämpa kryssningsrobotar och drönare.

Det av USA utlovade batteriet Patriot har anlänt och redan varit aktivt. Det uppges bl.a. ha bekämpat den ryska hypersoniska roboten Kindzjal. Luftvärnssystem m/98 (IRIS-T) rapporteras ha varit väldigt framgångsrikt mot kryssningsrobotar, och den gamle trojännaren RBS 70 rapporteras ha bekämpat iransk tillverkade drönare.

Det var extra trevligt att se ett inslag från Sveriges television där de ukrainska luftvärnssoldaterna berömde de svenska utbildarna. Den enda kritiken som framkom var att RBS 70 inte hade mörkerförmåga. Varför gav vi inte bort de gamla *Clip-On Night Device* som anskaffades på 90-talet?

Johan Huovinen.

Det är inte försent ännu!

Vi fortsätter med att se över vårt kursutbud. Under hösten kommer vi bl.a. att genomföra ett konceptutbildningsmöte gällande kursen "Lufthot och motåtgärder" med tidigare utbildade instruktörer. Mycket spännande!

Vi kommer också återigen att genomföra en Luftvärnsdag i Stockholm. Datumet ni ska notera ned i er kalender är den 21 oktober. Ett högkvalitativt program är framtaget av styrelsemedlemmen Stefan Bratt. Det ska bli mycket intressant!

Ungdomsverksamheten med ULv har haft en aktiv vårtermin, som avslutades med kursavslutning och sedermera ett utbytesbesök med Ukraina och militärgymnasiet från Kiev, Ivan Bohun. Fantastiska dagar på Vaddö med midsommarfirande samt besök till Åland, Norrtälje och Stockholm.

Trots alla fina dagar så kom ibland kriget nära, endera genom personliga samtal med våra gäster eller att flygvarnings sirenen på deras telefoner varnade för flyganfall mot

Kiev. Det kändes som att vi gjorde något viktigt. Tack till alla som var med och genomförde besöket. Vi hoppas ju på att vi ska kunna genomföra ett motbesök i

framtiden. När det blir av får framtiden utvisa. Slava Ukraini!

Vi syns under hösten!

ULv höstaktiviteter 2023

- 13 augusti: rekryteringsföreläsning vid Norrtälje FOS-hus.
- 30 augusti: kvällslektion för ULv äldre medlemmar i Norrtälje FOS-hus.
- 1-3 september: helgövning på Vaddö.
- 27 september: kvällslektion för ULv äldre medlemmar i Norrtälje FOS-hus.
- 29 september-1 oktober: helgövning på Vaddö.
- Vecka 44 (höstlov): centrala kurser för äldre medlemmar med minst en "romb".
- Inbjudan och anmälan via ULv på Internet www.luftvarn.se/ulv
- 31 oktober (höstlov): utlämning av personlig låneutrustning till nya medlemmar och möjlighet till persedelbyten för alla, vid Forsvarsmaktens förråd på Vaddö.
- 8 november: kvällslektion för ULv äldre medlemmar i Norrtälje FOS-hus.
- 10-12 november: helgövning på Vaddö
- 9 december: terminsavslutning i Norrtälje.

Datumen ovan är preliminära och ytterligare aktiviteter kan tillkomma. Information kommer som vanligt månadsvis i kursorder och hos ULv på Internet: www.luftvarn.se/ulv

ULv rekrytering i Norrtälje söndag 13 augusti

Ungdomar som fyller minst 15 och max 18 år under året och är intresserade av det militära försvaret inbjuds till information om Luftvärnsförbundets ungdomsavdelning ULv i Norrtälje söndagen den 13 augusti. Samling utanför f.d. vaken till Lv 3 kl 1100. Verksamheten slutar på samma plats ca kl 1300. Ytterligare information och anmälningsblanketter utdelas vid föreläsningen och finns hos ULv på Internet www.luftvarn.se/ulv. Du kan även kontakta oss via e-post ulv@luftvarn.se eller ringa till kurschefen ULv, Johan Valström på telefon 0703-265 873.

Välkommen!

Största övningen för Försvarsmakten sedan 1993: **Aurora 2023 – från meddelande via radio om mobilisering till fullt krig**

Kapten Stefan Bratt – press- och infobefäl, Luftvärnsregementet

Patriot-lavetter grupperade intill den numera nedlagda Bällstaradarn.

För första gången sedan mitten av 90-talet har nu Försvarsmakten och flera civila myndigheter övat hela kedjan från mobilisering via radiomeddelande till fullskaligt krig mot en motståndare. Något som skedde i samband med att försvarsmaktsövning Aurora 2023 genomfördes under en treveckorsperiod i slutet av april till mitten av maj.

För Luftvärnsregementets del innebar övningen arbete på två fronter. Luftvärnsbataljon 103/98 Patriot övades i stort sett i sin helhet med att bevaka såväl Bromma flygplats samt mottagande av en komplett finsk pansarskyttebataljon, som anlände med färja till Oskarshamn: Den andra fronten bestod i att öva värdlandsstöd i Halmstad där garnisonen omvandlades till en bas och depå för att ta emot utländska förband.

Finskt luftvärn på svensk mark

Aurora blev också den första övningen då svenska luftvärnare fick öva tillsammans med finska kollegor ledna av högre chef, i detta fallet flygtaktisk chef.

Det var säkerligen många flanörer vid norra delen av Bromma flygfält som spärrade upp ögonen när de kunde se flera Patriot-lavetter grupperade för att skydda Bromma. Ett moment som inledde Aurora 2023 för bataljonen som

också fick öva en längre, operativ marsch från Halmstad.

ÖB, general Micael Bydén hälsar på finske bataljonschefen, överstelöjtnant Risto Kohonen.

Efter några dagar i Stockholm (luftvärnet var ensamt om att öva i Stockholm) löd nya order att gruppera i trakten av Oskarshamn för att skydda och säkra mottagandet av en förstärkt finsk pansarskyttebataljon. Förstärkningen utgjordes

bland annat av en tropp finskt luftvärn beväpnat med det norska Nasams-systemet. Det finska luftvärnsförbandet från Helsingfors Luftvärnsregemente var inledningsvis efter landstigningen i Oskarshamn grupperat för att skydda Kalmar flygplats.

Radarenhet till Nasams-systemet.

När Vårt Luftvärn kommer till den lilla stabsplatsen (hela förbandet var kaderbesatt och bestod av totalt 16 officerare) råder full fokus på att förbereda det kommande samverkansmötet med ledande förband, F 17:s basbataljon.

Överstelöjtnant Henri Ruotsalainen

Regementets chef, överstelöjtnant Henri Ruotsalainen hoppas att samövande med svenska kollegor inte blir en engångsföreteelse. Tidigare har utbyte av information och besök skett under årens lopp men svenska och finska förband har aldrig övat tillsammans under ledning av högre chef.

”Sett fram emot detta”

– Vi har verkligen sett fram emot att få genomföra en övning tillsammans med våra svenska kollegor och utveckla vårt samarbete och förmågan att tillsammans genomföra strid mot luftmål, säger överstelöjtnant Ruotsalainen.

Han hoppas att det inte kommer att dröja innan ett svenskt luftvärnsförband åker till Finland för att delta i övningar.

– Inte minst nu när vi i Finland har gått med i Nato ser vi en markant ökning av övningsverksamhet utanför vårt land samtidigt som vi själva kommer att ha en intensiv övningsverksamhet med normala slutövningar för den årliga värnpliktskullen samt mer specifika luftförsvarsövningar. Jag ser väldigt gärna att svenska kollegor kommer till oss i Finland för att öva gemensamt, säger överstelöjtnant Ruotsalainen.

”Tillsammans”

Just budskapet ”tillsammans” var under Aurora 23 ett av de bärande ledorden med syftet att svenska förband ska öka sin förmåga att öva tillsammans med utländska förband och även att samverka mellan försvarsgrenarna.

– Signalen vi vill sända är att vi ska lära känna varandra bättre genom att öva tillsammans och därmed förstå egna styrkor och svagheter men även våra vänners styrkor från andra länder, säger övningsledaren för Aurora 2023, brigadgeneral Stefan Andersson.

Han får medhåll av finska arméns ställföreträdande utbildningschef, överste Kari Pietiläinen:

– Vi liksom ni arbetar med att införa NATO:s koncept för integrerat luft- och robotförsvar, Integrated Air and Missile Defence (IAMD) och med denna utveckling har vi mycket gemensamt. Vi behöver öva mer tillsammans generellt mellan svenska och finska förband, kanske ännu mer vad gäller luftvärnsförband, säger överste Pietiläinen.

David's Sling

Finland har liksom Sverige beslutat att utöka sin luftvärnsförmåga. För bara någon månad tillbaka

fattade finska regeringen beslutet att köpa det israeliska robotsystem, David's Sling för ökad förmåga till höghöjdsbekämpning då systemet har en höjdräckning på minst 15 kilometer. Leveranser kommer att ske i slutet av detta decennium och förbandet som får utbildningsansvaret är Helsingfors Luftvärnsregemente. Något som var mycket tydligt då några av de finska officerarna bär ett David's Sling-emblem fäst på uniformsjackans vänstra arm. Regementes huvuduppgift är luftförsvar för huvudstadsområdet. Totalt utbildas varje år cirka 500 värnpliktiga vid regementet.

IOC för divisionen

Ett av de viktigaste målen förutom förbättrad förmåga att samverka med andra länders förband var att återstärktade första divisionen ska anmäla initial operativ förmåga (IOC) under 2023 och Aurora 23 var det stora testet för att divisionen har förmåga att leda flera brigader samtidigt.

En av de luftvärnare som arbetar i divisionsstaben är major Bo Hansson som till vardags arbetar vid Luftvärnets Stridsskola (LvSS) i Halmstad. Han tillsammans med reservofficeren, major Karl Ydén är en del av divisionsledningens luftförsvarskompetens.

Major Bo Hansson och major Karl Ydén.

– Luftrumssamordning i divisionens luftvolym för att minutaktuell kunna genomföra koordinerad och planerad bekämpning med olika effektorer är en framgångsfaktor för divisionens strid, konstaterar Bo Hansson.

Han sitter och läser in sig på ett Nato-dokument, Joint Air Ground Integration Center (JAGIC), som divisionen kan utveckla metoder utifrån. Uppdraget att utveckla divisionsförmågan är

ställt till Markstridsskolan som i nära samarbete med andra förband, bland annat P 4 och Ledningsregementet, leder arbetet med att bygga upp divisionsledningsförmågan.

– Att organisera armén i brigader under en division är ingenting som bara vi Sverige håller på med. Det är den vägen som alla västerländska arméer har valt för att kunna samordna alla funktioner så effektivt som möjligt på markanran, förklarar divisionschefen, tillika chef för Markstridsskolan, brigadgeneral Rickard Johansson.

Delar av Lv-förbundets styrelse besökte Aurora 2023. Här hälsas de välkomna av Lv 6 regementsförvaltare Fredrik Finér och fänrik Axel Tanner.

Fakta Aurora 2023:

Antal deltagare: Cirka 25 000

Deltagande länder: 14 varav det finska och amerikanska uppgick till över 1 500 per land. Från USA deltog en ingenjörsbataljon från marinikären, som inledde sin övning med att komplettera utrustning i Trondheim och sedan genomföra en taktisk marsch via Åre, Östersund, Sveg och Mora med ett längre stopp i Skövde.

Datum: Start den 24 april och avslut den 10 maj.

Genomförande: Övningen var uppbyggd kring 11 större moment med inledande beredskaps-höjning med aktivering och mobilisering, därefter världandsstöd med operativa transporter i kombination med sjöfartsskydd och styrketillväxt från tredje part. Övningen slutfördes i Skåne då flera fingerade luftlandsättningar skulle slås liksom ett större invasionsföretag med Ystad som mål.

Mål: Ett av de viktigaste målen för övningen var att visa att första divisionen kan leda förband och därmed nå så kallad initial operativ förmåga (Initial Operational Capability).

Elias – färsk medlem genomförde slutövning under Aurora 2023

Kapten Stefan Bratt – press- och infobefäl, Luftvärnsregementet

I våras fick han den första kännedomen om Luftvärnsförbundets verksamhet och är nu medlem. Ett par månader senare stöter vi på Elias Schelin och Gustav Shearman när de har sin slutövning som värnpliktiga under Aurora 2023.

Solen skiner från en nästan molnfri himmel vid Bällsta gård. På en av kullarna, några hundra meter från norra delen av Bromma flygplats brummar det från flera dieselgeneratorer. Det är elverk som förser en av luftvärnsbataljonens senaste materietillskott, Luftvärnscentralen med el. En hypermodern ledningsplats för den minutaktuella striden mot luftmål samt även ledningsplats för delar av bataljonens taktiska stridsledning.

Gustav Shearman från småländska Skillingaryd står post vid ingången till grupperingsplatsen. Den stora försvarsmaktsövningen Aurora 23 har precis rullat igång och övningen är också slutövning för årets kull av värnpliktiga. Gustav har snart fullgjort sina tio månader i uniform medan hans kollega, chefen för en robot 98-tropp, Elias Schelin från Göteborg är uttagen som plutonsbefäl och har ytterligare fem månaders värnplikt bakom sig.

Båda nickar instämmande på frågan om de har trivts med sin befattning och värnplikt på regementet i Halmstad.

– Absolut. Jag visste inte riktigt vad luftvärnet hade att erbjuda men denna tid har varit utvecklande för mig som person. Dessutom är jag och två andra de första att ha utbildats till assistenter vid Luftvärnscentralen. Det känns också coolt, säger Shearman, som funderar över att bli medlem i Luftvärnsförbundet.

– Håller med. Men, det beror nog också på

Elias Schelin.

att jag har haft väldigt bra och motiverade soldater i min tropp. Jag tror också att många av mina kamrater tycker att det är häftigt att få arbeta med ett sådant nytt bekämpningssystem som robot 98, säger Elias, redan medlem i Luftvärnsförbundet.

Båda funderar på att söka vidare mot en anställning som kontinuerligt anställda soldater (K-soldat) vid Luftvärnsregementet:

– Jag vet att förbandet behöver instruktörer och det lockar mig att få vara en del av kommande utbildning och föra med mig de erfarenheter jag har fått, förklarar Shearman.

Studiebesök hos BAE Systems Bofors och Saab: Nytt koncept för eldrörsluftvärn presenterades för förbundsstyrelsen

Stefan Bratt – styrelseledamot i Luftvärnsförbundet

Förbundsordförande Johan Huovinen diskuterar Rb 70.

Först en presentation av vidareutvecklingen av robot 70 och ett nytt koncept för eldrörsluftvärn och sedan en historisk odyssey om en av landets mest anrika städer vad gäller försvarsindustrihistoria – Karlskoga.

Våren har varit tämligen intensiv för delar av förbundsstyrelsens medlemmar som genomfört två studieresor. I början av februari bar det iväg till Karlskoga och besök hos såväl BAE Systems Bofors som Saabs affärsområde Dynamics som marknadsför flera olika luftvärnsrobot-system. Hos BAE fick gruppen ta del av företagets nya satsning på att lansera världens mest exporterade och mest licens-tillverkade eldrörsluftvärn, 40 millimeters automatkanon.

Nytt koncept mot drönarhot

Under flera år har intresset för systemet varit modest i takt med att luftvärns-robotsystem rönt större intresse. För ett

antal år sedan fattade därför BAE Systems Bofors beslut att med egna medel vidare-utveckla 40 mm L70 till den senaste versionen 40 mm Mark 4 (Mk4). En avsevärt lättare och därmed billigare pjäs att anskaffa. Ett beslut som visade bli en lyckad åtgärd då efterfrågan på den lättare pjäsen, inte minst för marin verksamhet, markant ökade. Mk 4-versionen introducerades 2011.

– Eftersom bolaget fortsatt utveckla 40 Mk4 framförallt till sjöss har vi ett försprång och kan snabbt ställa om till landbaserade applikationer. Nu tror vi att vi har hittat en möjlighet att kunna förse kunder med ett flexibelt system med god verkan mot små mål, som till exempel

Leif Lundin, ordförande för Bofors luftvärnsförening, berättade om Bofors historia.

drönare, förklarade försäljningschefen för luftvärnsprodukter, David Larsson när han introducerade den nya lösningen med hög mobilitet och flexibilitet genom att koppla ihop ett stort antal pjäser som hanteras via en central eldledning, vilket sammantaget skulle medför en mindre kostnad jämfört med robotsystem, enligt BAE:s företrädare.

Provade ny simulator

Även pågående Ukraina-kriget har visat behovet av att bekämpa ett måttnadshot i form av svärmar av drönare eller kryssningsrobotar.

– Måttnadshotet är ett problem för de ukrainska försvararna. Lösningen med modulärt 40 mm Mk4 tillsammans har blivit riktigt aktuell, antingen i kombination med robotlösningar eller som fristående skyddslösning. Genom att gruppera eldenheter med 40Mk4 på olika strategiska platser som också är kopplade mot en central eldledning ökar möjligheten att få redundant skydd, säger David Larsson.

Hos Saab var det prickskytte som väntade

för besökarna, vilket kanske också var en del orättvist då övningen med den nya robot 70 D-simulatorn föll bland annat förbundsordförande Johan Huovinen i smaken med tanke på hans tidigare befattningsomfattning som chef för en 70-pluton. Även vice förbundsordförande, Christer Molander visade framfötterna i simulatören.

Anrik industrihistoria

Den andra dagen då även medlemmar var välkomna till Karlskoga ägnades åt stadens mångåriga försvarsindustrihistoria. Först via ett mycket initierat föredrag av en mångårig medarbetare inom Bofors och numera Saab, förre luftvärnsofficeren Leif Lundin som numera också är ordförande för Bofors luftvärnsförening. Därefter avslutades besöket med besök på Bofors Industri-museum samt område som kallas Tuggen där Alfred Nobel lät anlägga de första skjutbanorna och provområde för Bofors. Ett område som i många år legat för fåfot men som nu rustats upp och gjorts tillgängligt för intresserade besökare av Bofors Luftvärnsförening.

Konceptutvecklingsmöte för ”Lufthotskursen”

Lördagen den 30 september – söndagen den 1 oktober 2023.

Är du instruktör eller har stort intresse för lufthot – fortsatt läs! Luftvärnsförbundet startade 2017 ett projekt för att höja krigsförbandens medvetenhet om Lufthotet och vilka åtgärder som kan motverka dessa. Detta ledde till ett utbildningspaket som har genomförts vid ett flertal tillfällen för både hemvärn och frivilligorganisationer. Det är dags att utveckla materialet och ge det en behövlig ansiktslyftning - inte minst med bakgrund av Rysslands utökade krigföring i Ukraina.

Nu behöver arbetsgruppen dig som är utbildad instruktör och/eller har andra kvalifikationer. Vi ska under en helg mötas på Vaddö kursgård för att genomföra en trevlig arbetshelg med konceptutveckling. Förutom konceptutveckling kommer vi att genomföra en kortare repetitionsutbildning och lagbyggnad.

Lufthots- och motåtgärds kursen innehåller idag utbildning om det moderna lufthotet och vad som kan förväntas från en högteknologisk fiende, respektive vilka motåtgärder som de förbanden kan vidta för att undgå upptäckt och bekämpning. Kursen berör konfliktsskalan från gråzon till öppen konflikt. Med bakgrunden av det vi kan se i media är Lufthot och motåtgärds kursen relevant och det som är kursens mål ligger rätt. Men partier om framförallt obemannade farkoster behöver ses över.

Program i stort:

- Dag 1, uppstart kl 1000; Genomgång av kursmaterialet *Lufthot och motåtgärder*, arbete, middag och lagutveckling. (Boende kan ordnas på fredagen för långväga deltagare)
- Dag 2, avslutning ca 1300; Fortsatt arbete

Som blivande deltagare söker vi er som har instruktörskursen som grund men även andra kan komma att kvalificeras. Exempel på kvalifikationer; officersutbildning, erfarenhet av att arbeta med media/underlag, kommunikatorsutbildning, nyligen genomförd värnplikt/tjänstgöring vid Luftvärnsregementet, praktiska/teoretiska kunskaper om UAS, grundkursen i Lufthot/motåtgärder eller annat som kursledningen finner lämpligt. Motivationen är trots allt viktigast!

Helgkurs för blivande instruktörer 2023-09-30 – 10-01

Kursen genomförs vid Lv-förbundets kursgård på Vaddö (<https://www.vaddokursgard.se/>) från lördag till söndag. Inryckning sker på lördag kl 10 och kursen avslutas på söndag kl 13. För långväga kursdeltagare kan boende ordnas från fredag kväll. Luftvärnsförbundet står för resor, förplägnad och logi.

Skriftlig intresseanmälan att bli kurschef/instruktör, respektive att delta som elev insänds **senast den 22 september** med e-post till: exp@luftvarn.se Anmälan ska innehålla namn och personnummer. Enkel meritförteckning och referenser ska bifogas av dig som hävdar andra kvalifikationer än tidigare instruktörskurs. Anmäl även eventuella begränsningar i kost (matallergier). Besked om antagning, eller ej, ges med e-post efter hand dock senast den 25 september. **Välkommen med din ansökan!**

Johan Jönsson, Överstelöjtnant/kurschef, konceptansvarig – styrelseledamot i Luftvärnsförbundet.

IAMD – NATO:s koncept för integrerat luft- och robotförsvar

Major Ander Broberg – Försvarsstaben, taktikutvecklingsavdelningen.

I ÖB:s militära råd, som presenterades i slutet av förra året står det att Sverige skyndsamt bör integreras i Natos luft- och robotförsvar, Integrated Air and Missile Defence (IAMD). Vad innebär och innehåller begreppet och konceptet IAMD som på svenska fått beteckningen integrerat luft- och robotförsvar?

IAMD innebär både försvar mot konventionella luftmål som flygplan, helikoptrar, obemannade farkoster och ballonger (luftförsvar) såväl som försvar mot ballistiska robotar och kryssningsrobotar (robotförsvar).

Ordet ”integrerad” innebär teknisk och operativ samfunktion mellan system, olika vapenslag och från olika nationer i syfte att skapa en robust arkitektur i flera lager. Detta innebär att IAMD inte kan uppnås med endast ett vapenslag och en nation utan hela syftet är att samarbeta för att nå maximal effekt.

IAMD högt prioriterad

Ett väpnat angrepp inleds troligen med en förbekämpning av basområden, ledningsnoder och annan kritisk civil och militär infrastruktur. Angriparens förbekämpning kan genomföras med kryssningsrobotar, ballistiska robotar, attackflyg, obemannade farkoster, nätverksattacker eller genom sabotage. Dessa typer av vapen har hög beredskap och kort insatstid vilket kan leda till överraskning. En samlad förmåga att motverka dessa hot kan skapa en så hög tröskel att en motståndare helt avstår från att angripa. Här är den politiska nivån och strategisk kommunikation viktig.

Då det inte går att försvara sig mot alla hot ingår även att aktivt kunna bekämpa utskjutningsanordningar, baser och systemkritiska punkter. Detta koncept

Ander Broberg.

beskrivs i “Deterrence and Defence of the Euro- Atlantic Area” (DDA).

Av denna anledning är koncept och inriktningar för IAMD inom Nato utlyft ur Military Committee (MC) och leds via IAMD PC som lyder direkt under North Atlantic Council (NAC).

För genomförande av de delar som NAC har delegerat MC används ett koncept med tillhörande system som benämns NATO Integrated Air and Missile Defence System (NATINAMDS). Som jämförelse med USA leds IAMD via US Strategic Command (STATCOM) med stöd av Missile Defence Agency (MDA).

INTEGRERAT LUFT- OCH ROBOTFÖRSVAR

Konceptbilden är en sammanfattning översatt till svenska. Förklaringarna beskrivs från höger till vänster. Delarna är inte sekventiella utan kan ske samtidigt i alla domäner och nivåer. Det är de övergripande resultaten som tillsammans ska uppnå DDA.

Vad innebär integrerat?

Integrering mellan vapenslag och nationer är en förutsättning för att nå en hög tröskeleffekt och sker i flera möjliga nivåer som benämns Air Defence Integration Level (ADIL).

Lägst nivå innebär att ingående enheter inte har tekniska förutsättningar att tekniskt integreras utan samordningen sker genom metoder och geografisk uppdelning. Högsta nivå innebär att sensor-, lednings- och verkanssystem är fullt integrerade och utsedd chef har full handlingsfrihet med alla resurser. Mellannivåerna innebär att sensor-, ledningssystem är integrerade men att enheterna lyder under ordinarie taktisk chef, vilket medger koordinering där man delar information och avsikter. Mellannivåerna är initialt lämpligast för nationella operationer. Vid högre konfliktnivåer och vid internationella operationer kan de vara anslutna till högre nivåer.

IAMD-konceptet

IAMD-konceptets uppgift är att förtydliga hur man genom en multi-domän-ansats når målet. Domänkonceptet strävar efter att

uppnå synergier. Synergier skapas när fler nationer, stridskrafter och nivåer samordnas mot ett gemensamt mål från flera domäner. I domänkoncepten fokuseras det på den verksamheten som bedrivs, i den fysiska miljön och i informationsmiljön, istället för av vilket förband, försvarsgren eller nation. I IAMD-konceptet är informationsmiljön och politiska konsultationer mellan nationer och organisationer en viktig del.

Här följer en kortare sammanfattning av olika begrepp inom IAMD:

Passivt luftförsvar

Denna del innehåller alla passiva åtgärder för att minska effekten av hot från luften. Här ingår åtgärder som operationssäkerhet, maskering, spridning, skenmål samt fysiska skyddsåtgärder. Även system och metoder för varning ingår. Dessa system och metoder behöver implementeras både i militära förband och inom totalförsvarets alla delar.

Aktivt luftförsvar

I aktivt luftförsvar ingår alla delar som bekämpar hot från luften. Här ingår flygvapnets förmågor, luftvärn, marint luftvärn och truppluftvärn samt partners

motsvarande förmågor. Grundförutsättningar är rymdsensorer, sensorsystem, ledningssystem och luftrumssamordning. Här är integration över domäner, nationer och truppslag viktig.

Offensiva operationer

Här ingår offensiva operationer i syfte att förhindra fortsatt start av flyg, UAV eller robotar. Detta sker genom bekämpning av baser, utskjutningsramper, sensorsystem eller ledningssystem i syfte att förhindra fortsatt anfall. Här ingår anfall med förband, flyganfall, artilleribeskjutning, telekrigsåtgärder och cyber.

Tröskelhöjande och förmågebrytande

Denna del liknar offensiva operationer men är aktiv även före det att robotar eller att flyg startar. Syftet med denna förmåga är att presentera en så hög hotnivå att motståndaren avstår från att starta ett angrepp. Beroende på stadie i konflikttrappan och mandat kan detta även användas för att bekämpa utskjutnings- eller startplatser innan första avfyring så kallad "left-of-launch". Här är specialförband, cyber och långgräckviddig bekämpningsförmåga viktig. Även här är domänöverskridande integration och samordning med partners viktig.

Motverka spridning och motståndares förmågehöjning

Den enklaste konfliktsituationen att hantera är den som aldrig uppstår genom att verka för att motståndare inte höjer sin förmåga eller sprider teknologi till andra parter. Här ingår strategisk kommunikation, konsulta-

tioner, informationsspridning och övriga politiska medel. Ansvar vilar på politisk nivå men även militärstrategiskt stöd ingår.

IAMD ledningsprincip

Ledningsprincipen benämns "management-by-exception" vilket innebär att så många beslut som möjligt ska vara fattade innan en stridssituation uppstår och att mandatet att agera ska vara delegerat så långt ner som det är möjligt med anledning av det snabba stridsförloppet och i syfte att skapa en redundant förmåga. Denna ledningsprincip ställer stora krav på planering på strategisk, operativ och taktisk nivå där man bör ge detaljerade mandat och riktlinjer.

Vid genomförandet koordinerar enheterna direkt med varandra och högre nivå går endast in och styr då händelser uppstår utanför de planerade omfallen och mandaten.

Kontinuerlig utveckling

IAMD är ett avancerat system som kräver en hög grad av samordning och integration mellan olika system och enheter. Det kräver också en kontinuerlig uppgradering och förbättring av tekniken för att hålla takt med de senaste hoten och teknologiska framstegen. Men med rätt investeringar och resurser kan det vara en avgörande försvarsstrategi som hjälper till att skydda nationer och militära styrkor från allvarliga hot och attacker."

Meddelande om förbundsstämma 2024

Luftvärnsförbundets ordinarie stämma 2024 avhålls preliminärt under mars månad i Stockholm. Motioner och förslag ska vara förbundskansliet tillhanda senast den 15 januari. Slutlig kallelse kommer i vinternumret av "Vårt Luftvärn".

Förbundsstämman 2023

Nio ur nya förbundsstyrelsen och två revisorer. Fr.v. Björn Kagger, Michael Reberg, Johan Lagerström, Robert Winton (revisor), Johan Huovinen, John Fürstenbach (revisor), Johan Jönsson, Anders Fransson, Christer Molander, Ulf Moen och Per-Olov Lisén.

Förbundsstämman 2023 genomfördes lördagen den 18 mars på K 1 i Stockholm, varvid förbundsstyrelsen beviljades ansvarsfrihet för 2022 och omvaldes, liksom revisorer och valberedning.

I anslutning till stämman genomfördes försvarsinformation av förbundsordföranden, övlt Johan Huovinen, på temat "Tillsammans försvarar vi Sverige". Avslutningsvis tilldelades utmärkelse: Magdalena Mayer, VD för Väddö Kursgård Lvbyn AB, erhöll Lv-förbundets förtjänstmedalj i silver. Därefter intogs gemensam lunch i restaurang Kavalleristen.

Förbundsstyrelse

Johan Huovinen, (förbundsordförande),
Christer Molander (vice förbundsordförande),
Michael Reberg (förbundssekreterare),

Anders Fransson (förbundskassör),
Stefan Bratt, Anders Ehrnborn,
Johan Jönsson, Björn Kagger,
Johan Lagerström, Per-Olov Lisén,
Ulf Moen, Filip Scheynius.

Revisorer

John Fürstenbach, Robert Winton
Olle Madebrink (ersättare).

Valberedning

Per-Olov Lisén (ordförande)
Daniel Grip, Alexander Rajsic,
Alexander Westman.

Samtliga funktionärer ovan nås via förbundskansliet eller personligen med e-post enligt principen:

fornamn.efternamn@luftvarn.se

(Använd endast gemener, å och ä skrivs a, ö skrivs o. Inga apostrofer.)

Luftvärnsförbundets stipendier utdelade i Halmstad. Högtidlig uttryckningsceremoni på Stora torg

Christer Molander – vice förbundsordförande.

Regementet uppställt på Stora Torg

För sjätte året i rad har jag haft förmånen att få åka till Halmstad för att dela ut stipendier. Även denna gång var vädret, denna nationaldag, på vår sida med sol från en klarblå himmel utan ett moln i sikte. Vid ceremonin fick de värnpliktiga, som ska rycka ut från Lv 6, sina medaljer och utnämningar till bäste soldat och kompis.

Vid årets värnpliktsceremoni på Stora Torg fanns fler värnpliktiga än tidigare år, Hallands Hemvärns musikkår och ett stort antal åskådare.

En storbildsskärm visade bilder från de värnpliktigas utbildning. Ceremonin avslöpte helt enligt plan och Luftvärnsförbundets stipendier delades ut till översergeant Daniel Buhl Wulfeld, korpral Tess Linghoff och korpral Oscar Pablo.

Därefter sjöng alla på Stora torg National-sången, fanvakten marscherade ut under en överflygning av en rote Gripen-plan och de anhöriga fick äntligen krama om sina kära som nu kan titulera sig soldater.

Hallands Hemvärns musikkår genomförde mycket bra ett Tapto vid Norre Port senare på kvällen, vilket fick avrunda en mycket fin dag med många bra intryck.

Stipendiater 2023. Fr.v. Daniel Buhl Wulfeld, Christer Molander (förbundets vice ordförande), Oscar Pablo och Tess Linghoff.

Inbjudan till förbundets Luftvärnsdag – lördag 21 oktober: Erfarenheter från Ukraina och nya Försvars- staben heta ämnen under Luftvärnsdagen

GIH:s aula på Östermalm i Stockholm.

Det är sannerligen ett späckat program som erbjuds medlemmarna i Luftvärnsförbundet när årets Luftvärnsdag nu arrangeras i Stockholm. Den 21 oktober smäller det och ett antal intressanta ämnen finns på programmet när förste talare inleder i GIH:s aula på Östermalm. Arrangörerna har i år lyckats få representanter från såväl vårt enda funktionsregemente som Arméstabens och även Försvarsstabens att komma.

Även internt kan förbundet erbjuda kompetenta föreläsare då förbundets ordförande, överstelöjtnant Johan Huovinen har setts i såväl tv-ruta som hörts i radio när han har kommenterat och analyserat utvecklingen av Ukrainakriget. För deltagarna i Lv-dagen kommer Huovinen att ge sin, exklusiva syn på de erfarenheter som kan dras så här långt vad gäller långräckviddig bekämpning och luftkrig.

Arméns pågående utveckling

Om högre makter också står på arrangörernas sida hoppas vi kunna erbjuda besök och föredrag av såväl nya arméchefen, generalmajor Jonny Lindfors samt nya chefen för Försvarsstabens, generallöjtnant Michael Claesson. Dock med reservation för att dessa herrars kalendrar är minst sagt flexibla, vilket kan innebära snabba justeringar av talare. Utlovat är i alla fall föredrag om arméns utveckling fram till år 2030 samt en presentation av Försvarsstabens verksamhet och syfte.

Även från Luftvärnsregementet är viljan att delta hög då det är klart att regementschef, överste Mikael Beck ger sin uppdatering om förbandets pågående tillväxt. Vad gäller mer detaljerade ämnen kommer en av regementets tekniska experter, major Per Gerdle att presentera dagens och morgondagens operativa luftvärnssystem inom, främst Natofamiljen.

- Jag hoppas verkligen att vi detta år kan locka många intresserade deltagare när Lv-förbundet kan presentera ett så pass digert och aktuellt program. Min uppfattning är, om jag ska sticka ut hakan lite, att få frivilligorganisationer erbjuda denna kvalificerade nivå av föreläsningar till sina medlemmar, säger arrangörsansvarige förbundsstyrelseledamoten Stefan Bratt.

Deltagande i luftvärnsdagen är kostnadsfritt för antagna deltagare. Lv-förbundet bjuder på fika med smörgås i samband med ankomst, lunch och eftermiddagsfika. Medlemmar i Försvarsutbildarna, respektive närstående anhöriga som blir medlemmar, är välkomna att delta. Resor och eventuell logi genom den enskildes egen försorg och bekostnad. Antalet platser är begränsat. Vid platsbrist prioriteras Lv-förbundets medlemmar, aktiva reservofficerare samt befäl i värnpliktsåldern med luftvärnsutbildning.

Ansökan senast fredag 6 oktober med e-post till exp@luftvarn.se (via telefon undanbeds). Ange för- & efternamn, personnummer och förbundstillhörighet samt önskemål (eller ej) om fika fm, lunch och fika em. Ange eventuella matallergier (motsv.).

Besked om antagning (eller ej) och kompletterande detaljinformation till antagna skickas med e-post senast tisdag 17 oktober.

Välkommen med din / er ansökan!

Stefan Bratt, arrangör & styrelseledamot i Luftvärnsförbundet.

Dagkurs om lufthot och motåtgärder

Lördagen den 11 november kl 10 – 15 vid K 1 Stockholm.

Hotet från luften har ökat. Ryssland och många andra högteknologiska aktörer disponerar kvalificerade flygande sensorer för spaning och målinmätning – liksom såväl beväpnade flygplan och helikoptrar som s.k. ”drönare”, kryssningsrobotar och ballistiska missiler.

Lufthotet och lämpliga motåtgärder mot detta måste *alla* svenska förband ha kännedom om och kunna hantera, såväl i strid som under övningar. Luftvärnsförbundet genomför kurser i ämnet. Främst för chefer i Hemvärnet och andra förband med annan huvuduppgift än luftvärn. Kurserna syftar främst till att ge grundläggande:

- Medvetenhet om det moderna hotet från luften i allmänhet och mot kvalificerade objekt i synnerhet vid försvar av Sverige mot en högteknologisk fiende.
- Kunskaper om de motåtgärder som kan och bör vidtas av förband med annan huvuduppgift än luftvärn.
- Färdighet att beakta skydd mot lufthot i planeringsarbete.

Se även sidan ”*Lufthot och motåtgärder*” hos Lv-förbundet på www.luftvarn.se.

Lördagen den 11 november kl 10-15 genomförs en grundkurs vid K 1 på Lidingövägen 28 i Stockholm för Lv-förbundets egna medlemmar. Kursen är även öppen för medlemmar i andra förbund inom Försvarsutbildarna. Antalet deltagare är begränsat. Vid platsbrist prioriteras Lv-medlemmar och befäl i värnpliktsåldern (18–47 år). Lv-förbundet bjuder på kursavgiften och lunch. Resor och eventuell logi bekostas och bokas genom egen försorg.

Ansökan med e-post till exp@luftvarn.se senast den 30 oktober. Ansökan via telefon undanbeds. Ange namn, personnummer, e-adress, förbundsstillhörighet och eventuell militär grad. **Besked om antagning (eller ej) ges med e-post i god tid innan aktuellt kursdatum.** OBS – giltig legitimation ska medföras vid kursen!

Välkommen med din ansökan!

Johan Jönsson. Överstelöjtnant/kurschef – styrelseledamot i Luftvärnsförbundet.

ULv hade våravslutning på Vaddö

En skadad tas omhand, förses med skyddsmask och saneras.

Den 28 maj i år var det dags för ULv våravslutning i Lvbyn på Vaddö. Den hedrades denna gång med närvaro av Lv 6:s regementsförvaltare Fredrik Finér.

Här samlades ett drygt fyrtiotal föräldrar, syskon och vänner för att se på ULv föreläsning och vad man i övrigt har för sig i verksamheten. Efter samling och fika begav man sig ut i terrängen. Ett CBRN-moment visades med omhändertagande av skadad och övriga åtgärder vid anfall med stridsgas. Instruktör, övningsledare och speaker var Olle Eriksson, tidigare officer specialiserad på CBRN. Olle är förstås medlem i Lv-förbundet och tidigare styrelseledamot.

Varningsposterna försvann snabbt.

Här visades varningsposternas agerande vid misstänkt spridning av gas och hur rapportering görs med radiosamband till högre förband. Varningsposterna larmade, även de hade radiokontakt, och försvann snabbt ner i sina skyddsgropar med lock över gropen. Sedan var det dags för indikeringspatrull-

lerna att jobba. Alla hade nu regnställ, handskar och skyddsmask på sig.

Dagen avslutades med lunch och uppställning på stranden. Romber och utmärkelser delades ut av Lv 6:s regementsförvaltare Fredrik Finér assisterad av Lv-förbundets vice ordförande Christer Molander.

Här rapporteras via radio.

Indikeringspatrull jobbar.

Fredrik Finér delar ut romber och utmärkelser.

Internationella tävlingar och nya hot mot skyttet

Ulf Moen – styrelseledamot i Luftvärnsförbundet.

En Station från PCC NM i Norge, plattformen skytten står på hänger i kedjor och rör sig.

2023 är ett år då flera stora internationella tävlingar hålls; den märks att effekterna av pandemin är på väg bort och fler reser till tävlingar.

Nyligen avgjordes NM i PCC på tävlingen Holtefell Masters utanför Hokksund i Norge. Här deltog många svenskar och Sverige vann lagtävlingen både för juniorer och damer. Seniorlaget kom tvåa, men det svenska overall laget hade problem och fick 2 av 4 tävlande diskvalificerade och då blir det sammanlagda resultatet för lågt (tre av fyra skyttars resultat räknas).

Man kan bli diskad av många anledningar, men det vanligaste är att man bryter mot säkerhetsreglerna och riktar vapnet utanför pekvinklarna på banan. Skjutbanan låg vackert i en bergssluttning men det var kämpigt att ta sig upp och ner mellan stationerna i den 30 gradiga värmen. Banan är perfekt för att hålla en större hageltävling. Hagel VM går i höst i Thailand och som det ser ut nu kommer bara 23 svenskar att delta i tävlingen. Ingen av de svenska regerande världsmästarna åker till Thailand. Det finns nog

flera skäl till att så få åker. Det var länge oklart vilken ammunition som skulle finnas tillgänglig.

Hagelammunition är svår att få att fungera tillförlitligt i halvautomatvapen med löstagbara magasin. Hagelammunition väger mycket och det går idag i princip inte att flyga med den mängd som behövs för ett VM i hagel. Säkerhetsläget i Thailand är osäkert och UD avråder i skrivande stund från resor till de södra provinserna. Att resa med vapen till andra länder är lite speciellt och man vill inte bli fast i ett konfliktområde. Längre var det oklart vilka regler i Thailand som gällde rörande Covid-19, men det verkar ha lugnat ner sig. Den svaga svenska valutan påverkar dessutom kostnaden för att åka utomlands.

Att resa med vapen mellan demokratiska länder i Europa är helt oproblematiskt. Flygbolagen tar bättre hand om bagage som deklarerats innehålla vapen.

Skytteklubbens Joel S. tävlar på Oden Cup, som firade 40-årsjubileum i år.

Ursprungligen skulle det även hållits ett VM i PCC och minirifle under 2023. Först skulle det vara i Florida USA, men det bestämdes att det skulle flytta till Tjeckien, men sedan kom man på att det blir mörkt på höstkvällarna i Europa. Därför är det VM:et nu planerat till 2025 i Tjeckien förhoppningsvis under sommarmånaderna. Nästa år hålls VM i Rifle i norra Finland, i samma område är det NM i Rifle ungefär när denna tidning publiceras.

Nya lagar

Statsministerns parti gick till val med "Moderaterna stoppar regeringens jakt på laglydiga jägare!" men röstar sedan igenom en lag om magasin som i princip är identisk med den som röstades ner i riksdagen då nuvarande regeringen var i opposition – vilket framstår som obegripligt.

Det är sällan man ser en så tydlig diskrepans mellan vallöften och politik efter ett vunnet val och man måste faktiskt fråga vem som styr landet, det verkar som tjänstemännen på departementen har egna agendor som inte ändras baserat på den parlamentariska sammansättningen. Problemet med magasinlagstiftningen är att den är otydlig och innan den har använts i domstol finns det en osäkerhet vad som gäller. Lagen riktar dessutom enbart mot laglydiga vapenägare och inte mot det skjutvapenväld som gängen håller på med i Sverige.

Det pågår en ny vapenutredning (som initierades av den tidigare regeringen), där en del av de

tillkännagivanden som gjordes fram t.o.m. 2022 nu finns med. Utredningen ska vara klar senast den 10 maj 2024.

Personligen hoppas jag på

- att tidsbegränsade tillstånd avskaffas (de sk 5-årslicencerna)
- uppdelning av vapenlagens straffbestämmelser för att tydligare skilja på överträdelser som typiskt sett begås av legala vapeninnehavare och den organiserade brottslighetens användning av illegala vapen.
- att licenshanteringen flyttas från Polisen, men den punkten verkar inte finnas med i utredningen.

Blyförbud

16 februari i år infördes en EU lagstiftning som förbjuder skytte med blyhagelammunition på våtmarker. Sverige och de flesta EU-länderna hade redan liknande lagstiftning, men den nya är mer långtgående.

Nu i mars 2023 offentliggjordes det slutliga förslaget från EU:s kemikaliemyndighet och går det igenom innebär det ett totalt blyförbud för skytte. Det finns flera grenar där det inte finns några alternativ. Speciellt för små kalibrar som påverkar precisionsskytte och skidskytte är det svårt att se några alternativ. Det dynamiska hagelskyttet blir också svårt baserat på rikoschetter, då de flesta målen vi skjuter på är stålmal.

Samtliga foton: Ulf Moen.

VÄDDÖ KURSGÅRD

KVALITETSTID MED FAMILJ OCH VÄNNER

Från och med denna säsong är det möjligt att boka Postbo för en härlig vecka i skärgården. Givetvis erbjuds medlemmar ett förmånligt pris. Storstugan har två sovrum med totalt fyra bäddar, fullt utrustat kök, vardagsrum samt ett helt nytt badrum med wc och dusch. Intillorstugan ligger en mysig gäststuga med ytterligare två bäddar. Vad sägs om egen tomt, privat badplats och insynsskyddat läge?

Fin vår och sommar på Vaddö

Magdalena Mayer – VD, Vaddö Kursgård.

Vi har haft en fin vår och sommar ute på Vaddö, många återkommande grupper och en hel del nya. Två bröllop har vi också hunnit med. Förutom vår ordinarie verksamhet med kurser, konferenser och gruppbokningar har vårens fokus legat på Postbo.

Efter en köpeprocess mellan Föreningen 137:an och Luftvärnsförbundet ingår nu Postbo i Kursgårdens ordinarie utbud. Postbo kan hyras av familjer eller vänner som önskar en avkopplande tid i skärgården.

Under våren och försommaren renoverades delar av byggnaden, nya vitvaror införskaffades och vatten och avlopp är installerat. Ett fullt utrustat badrum med wc och dusch finns nu i huset, vilket är en enorm uppgradering mot tidigare då detta inte fanns.

Vi har också gjort en hel del inne på gården för att höja standarden och möta våra gästers behov och krav. Bland annat har vår stora lektionssal Björkö fått ett rejält lyft, både vad gäller utseende och teknik. Även fokus på förbättrad inomhus-

miljö och akustik har gjort att våra kurser nu har en fräschare och modernare plats för inomhuslektioner.

Något som är mycket glädjande är vi numera ofta får kommentarer om gårdens utveckling. Återkommande gäster ser att gården går framåt och uppmärksammar det vi gör och hur gården sakta men säkert genomgår en uppgradering. Det är enormt kul och motiverande för oss alla i personalstyrkan.

Nu väntar hösten och många kurser med den. Vi jobbar hårt för att även årets säsong ska lämna ett gott resultat och ännu fler nöjda gäster!

Vårt Luftvärn elektroniskt

Luftvärnsförbundet har beslutat att utöka utgivningen av "Vårt Luftvärn" med två binummer per år, som utsänds elektroniskt under kvartal 2 respektive 4. De omfattar främst inbjudan till våra aktiviteter. Binumren har en lägre ambitionsnivå än huvudnumren, som utges i kvartal 1 och 3. Redaktör för huvudnumren är Björn Kagger och för binumren Michael Reberg.

För att få dig tillsänt de elektroniska numren måste du anmäla din e-postadress till förbunds-kansliet via: exp@luftvarn.se

Luftvärnsförbundets Aktiviteter hösten 2023

ULv höstaktiviteter 2023

I Norrtälje, Vaddö, Livgardet.

13 augusti till 9 december

Mer info på sidan 4

Konceptutv.möte för Lufthotskursen

Vaddö Kursgård, Vaddö.

30 september till 1 oktober

Mer info på sidan 11

Luftvärnsdagen 2023

GIH:s aula, Östermalm, Stockholm.

21 oktober

Mer info på sidan 17

Dagkurs Lufthot och motåtgärder

K 1, Lidingövägen 28, Stockholm.

11 november kl 10 – 15

Mer info på sidan 18

*Ja, ditt deltagande behövs!
Kom och trivs på våra aktiviteter.
Hjärtligt välkommen!*

*Senaste nytt, se vår hemsida
www.luftvarn.se
och på Facebook "Svenskt Luftvärn."*